

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.440/2023/12.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2023. október 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

végzést:

A hivatali vesztegetés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. május 8. napján kihirdetett 6.B.187/2023/2. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 7.200 (hétezer-kettőszáz) forint vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával Terhelt1 vádlottat 2 rendbeli hivatali vesztegetés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] miatt 1 év 6 hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtása esetén beszámítani rendelte az előzetes fogvatartásban töltött időt. Kimondta, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtása esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottal szemben 35 euro összegű bankjegyre vagyoneklobzást rendelt el. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről is.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott felmentés, a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést. Az ügyészség az ítéletet tudomásul vette.

[3] A védő fellebbezése indokolásában fenntartotta a bejelentett fellebbezést és kiemelte, hogy álláspontja szerint a vádlott bűnössége kétséget kizáró módon nem nyert bizonyítást, hiszen elfogadva a vádlott védekezését, csak az rögzíthető, hogy a zsebéből véletlenül kirántotta a pénzt, amely után reflexszerűen lehajolt, hogy elkapja, de ezt a mozdulatát a rendőrök félreérthették. Ezen tény figyelembevételével tehát bűnössége nem állapítható meg. Amennyiben ennek ellenére az ítéltábla akként foglal állást, hogy védenca bűnössége mégis megállapítható, az enyhítő körülmények nagyobb nyomatékára figyelemmel a védő a vádlott büntetésének enyhítését indítványozta.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.251/2023/2. számú átiratában az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[5] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[6] A fellebbezések nem alaposak.

[7] Az ítéltábla – a védelmi perorvoslat okára és irányára tekintettel – a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A Be. fellebbezési rendszerében is főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben a vádlott és a védő perorvoslata a tényálláson keresztül támadta a bűnösség megállapítását, ezért korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[8] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[9] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, mely mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt megalapozatlansági okoktól.

[10] Ki kell azonban térni arra, miszerint töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy az ítélet egységes egészként vizsgálendő és a tényállás részét képezi az is, ami ítélet szerkesztési hiba folytán ténymegállapításként az indokolásban szerepel (EBH2013.B.2., BH2015.216.). Ebből következőleg az ítélet [16] bekezdéséből a tényállás részét képezi az is, hogy a pénzbírság megfizetésének módjánál a tájékoztatás kiterjedt a postai úton csekken történő befizetési módra, illetve a helyszínen bankkártyás fizetésre.

[11] A megalapozott tényállás a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében irányadó a másodfokú eljárásban.

[12] Az elsőfokon eljáró törvényszék az ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. Az ügyben főként a személyi bizonyítási anyag volt a meghatározó. A törvényszék a vallomásokat nagy gondossággal, több oldalról, részletekbe menően elemezte és nem vétett hibát a mérlegelés során. A felülbírált ügyben az indokolás alapos, a bíróság valódi értékelő tevékenységéről adott számot.

[13] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

[14] A tényálláshoz kötöttség a másodfokú eljárás egyik legfontosabb ténykérdést rendező szabálya, a védelmi fellebbezések lényegében a bizonyítékok törvényes elsőbírósági értékelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, mely az idézett elv folytán eredményre nem vezethetett a Be. 593. § (1)-(3) bekezdéséből következőleg.

[15] Az Alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Figyelemmel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül (12/2001. (V. 14.) AB határozat, 42/2015. (XI. 14.) AB határozat). A jogi indokolás hiányos, ha nem ismerteti az adott jogkérdést érintő jogegységi határozatot, vagy a Kúria alkalmazható testületi állásfoglalásait.

[16] Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94., Kúria Bfv.I.486/2019.).

[17] Az irányadó tényállás alapján a vádlott bűnösségére vont következtetés helyes, a cselekmény minősítése törvényes. Az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal a cselekmény rendbeliségét illetően is.

[18] A büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket a törvényszék számba vette, ennek figyelembevételével is az enyhítő körülmények nagyobb nyomatéka folytán a középérték alatti, de a törvényi minimumot meghaladó szabadságvesztés büntetést szabott ki, mely kellően szolgálja az általános és egyéni megelőzés elvét, tettarányos büntetés. A szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztése sem kifogásolható. Az ítéltábla kiemeli, hogy a Kúria 55. BK véleményének II./3. pontja alatt rögzített szempont rendszer messzemenően figyelembevételre került a próbaidő meghatározásánál.

[19] Az elsőfokú bíróság a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdései alapján helyesen alkalmazta a büntetés kiszabására kerített sort.

[20] A bünteteskiszabás körében a középérték kapcsán részletezendő, hogy a Btk. 80. § (2) bekezdése nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a

bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tetтарыos büntetést; a középмértéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.). Ezen elvárásnak az elsőfokú bíróság eleget tett.

[21] A Btk. 80. § (2) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középмértéke irányadó. A középмérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele.

[22] A Btk. 80. § (2) bekezdése a büntetőjogi szankciórendszer egyetlen elemére, a szabadságvesztésre – ezen belül is kizárólag a határozott ideig tartó szabadságvesztésre vonatkozik, az adott büntetési nem konkrét mértékének megállapításához ír elő a jogalkalmazó számára kötelező jelleggel egy figyelembe veendő szempontot. Ebből már önmagában is az következik, hogy a hivatkozott rendelkezés nem érinti az általános bünteteskiszabási elveket és nem zárja ki azt, hogy a bíróság az irányadó egyedi ügyben felderített különös körülményeket a törvénynek és a bírói gyakorlatnak megfelelően, belátása szerint értékelje, mérlegelje (13/2002. (II. 20.) AB határozat III. 1. 3.).

[23] Az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV. 17.) AB határozat 1. pontja alatt megállapította, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 104. § (1) bekezdése és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 102. § (1) bekezdése alkalmazásakor az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, miszerint a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról az ítéletben rendelkezzen.

[24] A Btk. 102. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság az ügydöntő határozatban előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes.

[25] A törvény kizárólag a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén jogosítja fel a bíróságot arra, hogy a bűnösséget megállapító és büntetést kiszabó ítéletben mentesítse az elítéltet a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól. Az előzetes mentesítés szubjektív, alanyi feltétele – az utólagos mentesítéshez hasonlóan – a terhelt érdemessége.

[26] Az érdemesség fogalmát, illetőleg annak tartalmát a jogalkotó sem a korábbi Btk.-ban, sem a Btk.-ban nem határozta meg, annak tartalmára vonatkozóan a jogszabály indokolása ad némi iránymutatást. A fogalom valóságos tartalmát a bírói gyakorlat munkálta ki (EBH 1983. 51.).

Az érdemesség vizsgálatánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (EBH 1986. 92.).

Az érdemesség megállapításánál nemcsak az elkövető személyét és életvitelét, hanem a bűncselekmény tárgyi súlyát és jellegét is vizsgálni kell (BH 1983. 221.).

[27] Az összes szempontot egybevetve a vádlott előzetes mentesítésben részesítésére nem látott alapot az ítéltábla az adott cselekmény társadalomra veszélyessége folytán.

[28] Az ítélet egyéb rendelkezései helyesek. A vagyoneklobzásnál a törvényszék a Kúria 78. BK véleményében foglalt elvekre is tekintettel volt a korrupciós bűncselekmény kapcsán.

[29] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[30] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén és 574. § (1) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2023. október 11.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.187/2023/2. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.440/2023/12. számú másodfokú határozata által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2023. október 11.

Dr. Elek Balázs sk.
tanácselnök